

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Інститут Менеджменту
Кафедра фінансів та кредиту
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Ю.ФЕДЬКОВИЧА
Економічний факультет
Кафедра фінансів та кредиту
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АКАДЕМІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ (м. Київ)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ» (Росія)
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Грузія)
ТЕЛАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯКОБА ГОГЕБАШВІЛІ (Грузія)

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
«ТЕНДЕНЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ
ТА ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

В УМОВАХ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ»

2 березня 2012 р.

ВНТУ
ВІННИЦЯ
2012

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)
ТЗЗ

Друкується за рішенням Вченої ради Вінницького національного технічного університету Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Головний редактор: **В. В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **В. В. Зянько**

Рецензенти: **В. В. Зянько**, доктор економічних наук, професор;
О. О. Мороз, доктор економічних наук, професор.

ТЗЗ **Тенденції** управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця : ВНТУ, 2012. – 407 с.

ISBN 978-966-641-453-6

В матеріалах конференції висвітлено доповіді вітчизняних та іноземних науковців, які розглянуто на Міжнародній науково-практичній конференції «Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень» 2 березня 2012 року в м. Вінниця.

Розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, наукових співробітників.

УДК [336+330.341.1] (477)
ББК [65.261+65.01] (4УКР)

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-641-453-6

© Вінницький національний
технічний університет, 2012

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Войнаренко М. П. Інституціональне середовище розвитку інноваційної діяльності в Україні..	9
Деревяга П. И. ИКТ в формировании человеческого капитала.....	11
Драчук Ю. З., Рассуждай Л. М. Щодо управління стратегічним й інноваційним розвитком вугільної галузі.....	13
Єпіфанова І. Ю. Інноваційна діяльність в системі економічного зростання підприємств..	16
Зянько В. В. Сутність та завдання стратегії інноваційного розвитку економіки України...	18
Зянько В.В., Крива С. В. Оцінка інноваційного потенціалу як елемент економічного розвитку держави.....	22
Карачина Н. П., Гришина А. С. Інноваційний розвиток як одна з ключових проблем АПК України.....	24
Карачина Н. П., Чайка Р.В. Способи послаблення залежності України від зарубіжних енергоносіїв.....	26
Коваленко В. Л. Методи аналізу і оцінки інтегрованих структур в національній економіці...	28
Коваль Н. О. Система розвитку професійної підготовки робітничих кадрів в умовах реформування економіки України.....	30
Краус Н. М. Інноваційна діяльність як ефективна форма модернізації інноваційної економіки.....	32
Кураташвили Альфред А. Выявление и внедрение прогрессивных научных идей – необходимое условие эффективного управления инновационными процессами, обществом и государством.....	35
Мазур А. Г. Цикли економічної активності в регіональних економічних системах.....	37
Небава М. І. Соціальні інновації як складова активної соціальної політики у сфері людського розвитку.....	39
Пілявоз Т. М. Дослідження поняття «інновація» як основи інноваційного розвитку підприємства.....	42
Рассуждай Е. Я. Роль капіталізації у підвищенні інноваційного розвитку вуглевидобувних підприємств.....	44
Романець І. В. Оцінка передумов створення технопарку на Вінниччині як засобу реалізації сучасної регіональної інноваційної політики.....	46
Рязанова Н. О. Світовий досвід стимулювання розвитку експортного потенціалу регіону.....	50
Тігаренко Г. Б., Марущак Н. В. Роль держави в регулюванні національної інноваційної системи.....	53
Тодосійчук В. Л., Алескерова Ю. В., Дідик В. М. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні.....	55
Фіщук Б. П., Фіщук Н. Ю. Інноваційна діяльність підприємств Вінницького регіону.....	58
Чемерис В. А., Соломонко Д. О. Політика інноваційного розвитку галузей тваринництва в Україні.....	62
Шиян А. А., Нікіфорова Л. О. Модель для функціонування інноваційних інститутів в Росії та Україні.....	64
Шварц І. В., Чаплигіна О. В. Земельна реформа: формування та регулювання земельних відносин і ринку землі в Україні.....	66
Ювица Н. В. Индустриальным инновациям – государственную поддержку.....	70
СЕКЦІЯ 2	
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Бабенко В. О. Аспекти проектування інформаційних систем управління інноваційними процесами на підприємствах.....	73
Вдовенко Н. М. Узгодження бюджетної політики держави та інвестиційно-інноваційної моделі розвитку аквакультури.....	76

внутрішньому ринках в найближчі десятиріччя суттєво підвищиться, і той, хто втратить час, втратить не лише свої нинішні позиції, але й опиниться під контролем могутніх ТНК. Лише реалізувавши ефективну стратегію інноваційного розвитку економіки українська держава в змозі переломити розвиток тривожних економічних тенденцій, домогтись інноваційного прориву і зайняти гідне місце в сучасному європейському і загалом світовому співтоваристві.

Література

1. Марцин В. С. Економічне регулювання інноваційної діяльності // Фінанси України. — 2005. — № 5. — С. 44—53. — С. 46.
2. Стратегическое планирование: Учебник. — М. : Ассоциация авторов и издателей «Тандем», 1999. — 438 с. — С. 43.
3. Матеріали проекту ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні» EuropeAid/127694/C/UA, 2009-2011. — К. : Фенікс, 2011. — 76с.
4. Менеджмент организации: Учеб. пособие для студ. спец. 061100 «Менеджмент» / З.П. Румянцева (ред.), Н.А. Саломатин (ред.), Р.З. Акбердин и др. — М.: Инфра-М, 1997. — 432 с. — С. 179—180.
5. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика: Моногр. / Л.І. Федулова, В.П. Александрова, Ю.М. Бажал та ін. Ін-т екон. прогнозування НАН України. — К.: Основа, 2005. — 549 с. — 549 с.

УДК: 330.341

Зянько Віталій Володимирович,
д.е.н., професор, зав. кафедри фінансів та кредиту;
Крива Світлана Володимирівна,
асистент, Вінницький національний технічний університет

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Розглядаються основні підходи до визначення сутності інноваційного потенціалу, запропоновано методу оцінки інноваційного потенціалу і його ролі в економічному житті країни.

Ключові слова: інновації, інноваційний потенціал, оцінка інноваційного потенціалу, показники.

У наш час перед економікою України стоїть завдання продовження сталого зростання. Для переходу на наступний етап еволюції, який припускає використання людського капіталу, інтелектуальних ресурсів і високих технологій необхідне використання інновацій. Саме розвиток інноваційного потенціалу стає одним з основних факторів, що забезпечують конкурентні переваги країни на світовій арені [1].

Зміна економічної орієнтації держави в бік міжнародного ринку та інтеграції визначила необхідність перегляду системи показників і методів оцінки ефективності інноваційного потенціалу. Тому метою статті є визначення ролі інноваційного потенціалу в економічному розвитку країни, а також проведення аналізу оцінки інноваційного потенціалу.

Нині дослідженню інноваційного потенціалу присвячено праці багатьох науковців, проте досі не сформовано єдиного підходу до визначення його сутності.

Так, Л. С. Мартишева та В. О. Калишенко [2] розглядають інноваційний потенціал як сукупність організованих у певних соціально-економічних формах ресурсів, що можуть за певних діючих внутрішніх і зовнішніх чинників інноваційного середовища бути спрямовані на реалізацію інноваційної діяльності, метою якої є задоволення нових потреб суспільства.

А. Н. Тихонов [3] зазначає, що інноваційний потенціал – це сукупність різних видів ресурсів, включаючи матеріальні, фінансові, інтелектуальні, інформаційні та інші ресурси, необхідні для здійснення інноваційної діяльності.

За Р. А. Фатхутдіновим інноваційний потенціал визначається як сукупність комплексних показників науково-технічного та організаційного розвитку підприємства, які характеризуються локальними факторами впливу [4].

Вищенаведені дослідження спрямовані на визначення основних напрямків інноваційної діяльності та методів оцінювання інноваційного потенціалу. Проте проблема комплексної оцінки

інноваційного потенціалу залишається відкритою та потребує подальших розробок.

Беручи до уваги різноманітні підходи до визначення терміну «інноваційний потенціал», на наш погляд його не можна розглядати лише як сукупність ресурсів, бо слід враховувати ще й зовнішні економічні фактори, що впливають на інноваційний потенціал.

Інноваційний потенціал насамперед слід розглядати як складну динамічну систему створення, накопичення і трансформування наукових ідей та науково-технічних результатів в інноваційні продукти, процеси. Інноваційний потенціал підприємства — це підсистема цілісної системи, в якій він взаємозумовлено взаємодіє з іншими складовими економічного потенціалу підприємств (рис. 1).

Рис.1. Структура інноваційного потенціалу підприємств

Оцінка інноваційного потенціалу підприємства — це оцінка його можливостей здійснення інновації.

Для оцінки потенціалу підприємства, перш за все, проводиться попередній контроль, метою якого є визначення відповідності кількості та якості ресурсів, необхідні для проведення інновації.

Наведені на рисунку 1 показники інноваційного потенціалу підприємств дозволяють дати оцінку стану інноваційного потенціалу України з точки зору її конкурентоспроможності та позиції в міжнародному рейтингу країн, а також простежити динаміку змін інноваційної активності, проаналізувати, сильні і слабкі сторони, зробити висновок про ступінь розриву між окремими державами та, зрештою, підсумку використовувати результати аналізу для вдосконалення інноваційної політики.

Обов'язковим етапом у ході оцінки інноваційного потенціалу крім класифікації показників і виокремлення груп індикаторів, є визначення примезових станів обраних узагальнюючих показників [5]. У цьому випадку доцільним буде здійснити оцінку інноваційного потенціалу у вигляді порівняльної характеристики показників інноваційного потенціалу.

Характеристику стану інноваційного потенціалу проаналізуємо через наступні показники:

IP - значення узагальнюючого показника, що характеризує ресурсну та результативну складову інноваційного потенціалу;

IP_{min} - порогове значення узагальнюючого показника інноваційного потенціалу, виражене через характеристику параметра, що відображає межу мінімально допустимого рівня кризовості його стану;

IP_{max} - порогове значення узагальнюючого показника інноваційного потенціалу, виражене через характеристику параметра, що відображає межу його передкризового стану.

На основі цього побудуємо нормативну модель оцінки інноваційного потенціалу країни:

Якщо $IP \leq IP_{min}$ - це незадовільний стан, що потребує радикальних перетворень, класифікується як слабка сторона інноваційного потенціалу.

Якщо $IP_{min} < IP < IP_{max}$ - це кризовий стан, який потребує обмежених змін, щоб досягти поставлених цілей інноваційного розвитку.

Якщо $IP \geq IP_{max}$ - це задовільний стан, адекватний поставленим тактичним інноваційним цілям, потребує змін, спрямованих на підтримку позитивної динаміки, і класифікується як сильна

сторона інноваційного потенціалу.

На основі моделі оцінки інноваційного потенціалу аналізують неузгодженість нормативних і фактичних параметрів потенціалу. Рівень концентрації розрахованих координат є основою визначення напрямків щодо реалізації інноваційних перетворень.

Таким чином, підводячи підсумок, можна відзначити таке: кожна складова потенціалу підприємства забезпечує інноваційний потенціал підприємства, що дозволяє визначити оцінку інноваційного потенціалу країни загалом.

Запропонована методика оцінки інноваційного потенціалу, яка базується на використанні інтегральних порівняльних оцінок, дає можливість об'єктивного кількісного зіставлення інноваційного потенціалу за великими агрегатами його складових. Завдяки високому інноваційному потенціалу можна оперативно реагувати на зміни зовнішнього середовища, вести інноваційний пошук і здійснювати організаційні зміни. Низький потенціал не забезпечує такої можливості.

Використання цієї методики дозволить вдосконалити заходи державної інноваційної політики, дасть можливість в умовах обмежених ресурсів використовувати наявний потенціал найкращим чином, що сприятиме формуванню потужної інноваційної економіки, заснованої на максимально повному розкритті інноваційного потенціалу країни.

Література

1. Зербіно Д. Д. Інновації без лідерів-інноваторів? Навряд чи щось вийде... / Д.Д. Зербіно // Наука та інновації. – 2008. – Вип. 4. - № 5. – С. 81-84.
2. Мартишева Л. С. Інноваційний потенціал як об'єкт економічного дослідження / Мартишева Л. С., Калишенко В. О. // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 61-66.
3. Тихонов А. Н. Менеджмент инновационной организации: [уч. пособие] / Тихонов А. Н. - М.: Европейский центр по качеству, 2003. – 383 с.
4. Фатхутдинов Р. А. Инновационный потенциал : [учебник для вузов] / Фатхутдинов Р. А. – М. : ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 2000. – 624 с.
5. Демьохін В.А. Інноваційна політика держави і проблеми інтелектуальної власності / В.А. Демьохін // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 10. – С. 37-44.

УДК 338.43.01:330.341.1

Карачина Наталія Петрівна,

к.е.н., доцент;

Гришина Аліна Сергіївна, студент,

Вінницький національний технічний університет

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК ОДНА З КЛЮЧОВИХ ПРОБЛЕМ АПК УКРАЇНИ

Визначається сутність інновацій та інноваційного потенціалу в сфері АПК, зазначаються основні проблеми розвитку інновацій в АПК України та шляхи їх впровадження у сільське господарство.

Ключові слова: інновація, інноваційний процес, інноваційний розвиток, інноваційні технології.

Однією з ключових проблем агропромислового виробництва України досі є низький ступінь освоєння підприємствами сучасних інноваційних технологій, через що у галузі автоматично унеможливується процес зниження собівартості сільськогосподарської продукції та зростання її якості і безпечності, які б відповідали міжнародним стандартам.

Теоретичні та практичні засади інноваційної діяльності висвітлені у працях І. Шумпетера. Окремі аспекти, пов'язані з розробкою та реалізацією стратегії інноваційної діяльності, її інвестиційного та ресурсного забезпечення, а також інформування сільськогосподарських товаровиробників щодо новітніх розробок сільськогосподарської науки і використання інтелектуальної власності в аграрній сфері, досліджували такі вітчизняні вчені, як А.Ф. Бондаренко, А.Н. Бузні, О.Б. Бутнік-Сіверський, М.І. Кісіль, О.В. Крисальний, О.А. Лапко, М.І. Лобанов, П.М. Музика, П.Т. Саблук, М.А. Садиков, С.В. Шолудченко та інші.

Метою роботи є розглянути основні фактори, що гальмують розвиток інноваційної діяльності вітчизняних аграрних підприємств, а також надати певні рекомендації щодо відбору форм і методів підтримки реалізації інноваційних проектів та активізації інноваційного розвитку АПК.

Наукове видання

Тенденції управління фінансовими та інноваційними процесами в умовах ринкових перетворень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

Головний редактор: **В.В. Грабко**

Відповідальний за випуск: **Зянько В.В.**

Підписано до друку 17.02.2012 р.
Формат 29,7×42 1/4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк різнографічний Ум. друк. арк. 4,99
Наклад 200 прим. Зам. № 2012-020

Вінницький національний технічний університет,
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009

Віддруковано в Вінницькому національному технічному університеті
в комп'ютерному інформаційно-видавничому центрі.
21021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
ВНТУ, ГНК, к. 114.
Тел. (0432) 59-87-38.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009